

Historia Zespołu Szkół w Chelmcu

Powstanie szkoły w Chelmcu wiąże się z rokiem 1909, kiedy to zorganizowano na terenie wsi tzw. jednoklasówkę. W poprzednich latach, ponieważ szkoła nie była obowiązkowa, rodzice, którzy chcieli kształcić swoje dzieci, posyłali je do szkoły w Nowym Sączu.

Do nowej jednoklasowej szkoły uczęszczały początkowo dzieci z rodzin robotniczych, głównie sądeckich kolejarzy, pracujących w powstałych w Nowym Sączu warsztatach kolejowych.

W tym czasie Chelmiec liczył około 752 mieszkańców. W miarę wzrostu liczby ludności rosło zaplecze edukacyjne miejscowości. W 1925 roku uczniowie rozpoczęli naukę już w czteroklasowej szkole powszechnej. Murowany, piętrowy budynek, postawiony został dzięki staraniom długoletniego wójta Chelmca, Piotra Majchra. Nowa szkoła miała trzy duże sale lekcyjne, kancelarię oraz mieszkanie dla kierownika, składające się z pokoju, kuchni i spiżarki. Obecnie w tym budynku, oczywiście rozbudowanym, mieści się Urząd Gminy.

Obsadę nauczycielską ówczesnej szkoły stanowili: Janina Mężykówna (córka pierwszego kierownika szkoły), a końcem lat trzydziestych i podczas wojny Eugeniusz Chorbiński oraz Stanisława Grodkowska. W 1925 roku kierownikiem szkoły powszechnej został Jakub Bodziony. Był on nauczycielem wiejskim i traktował swój zawód, jako misję życiową. Pracował w szkole w latach 1925-1939 oraz 1945-1948.

W latach międzywojennych szkoła chelmiecka stała się jedynym miejscem, gdzie mogły pracować lokalne organizacje społeczne, takie jak: Ochotnicza Straż Pożarna, Związek Strzelecki oraz Kółko Rolnicze. Dzięki istnieniu szkoły rozwijała się też działalność kulturalna, oświatowa i patriotyczna mieszkańców Chelmca. Powstały wówczas: Koło Młodzieży Ludowej, Kółko Amatorskie, Koło Gospodyń Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet. Młodzież wiejska w naturalny sposób ciągnęła ku szkole. Nauczyciele z uczniami organizowali spotkania i uroczystości o charakterze kulturalnym, patriotycznym i religijnym.

Wybuch drugiej wojny światowej w 1939 roku przerwał szybki rozwój placówki. Okupant niemiecki, który dokonywał eksterminacji tysięcy przedstawicieli kultury i nauki polskiej, niszczył biblioteki, likwidował szkolnictwo średnie i wyższe, zezwolił tylko na pozostawienie szkół podstawowych. Szkoła powszechna w Chelmcu działała, ale nie można było w niej nauczać historii i geografii. Wycofano również wszystkie przedwojenne podręczniki. W tym okresie, przez pewien czas, funkcję kierownika szkoły pełnił Marian Borsukowski, były kierownik polskiej szkoły w Tyliczu. Wkrótce jednak został aresztowany na nowosądeckiej ulicy przez szefa gestapo Heinricha Hamanna, określanego katem Sądecczyzny.

W Chelmcu, przemianowanym na „Helmitz”, mimo okupacji i terroru nauczyciele prowadzili tajne nauczanie. Szczególnie zasłużył się na tym polu Kazimierz Pisarski, późniejszy nauczyciel i wieloletni dyrektor szkoły podstawowej nr 4 w Nowym Sączu. Organizował on dla uczniów tajne komplety narażając własne życie.

Po zakończeniu wojny w 1945 roku do Chelmca wkroczyły wojska sowieckie. Jedna okupacja zamieniła się w drugą, a potem w komunistyczną niewolę. Szkołę umieszczono przez jakiś czas w dworze chelmieckim, będącym własnością rodziny Wittigów. Zofia Wittig-Barbacka wraz z córką Ewą, jej mężem Jackiem Niezychowskim i ich maleńką córką Magdaleną, musieli bezzwłocznie opuścić swój dwór. Odbywało się to w dramatycznych

szkoły, która została oddana do użytku w 1968 roku.

Na podstawie Zarządzenia Ministerstwa Oświaty i Wychowania z dnia 17 stycznia 1973 roku

okolicznościach, podobnie jak w innych rejonach Polski, na której tereny wkraczała Armia Czerwona. Uczniowie szkoły rozpoczęli naukę według nowych programów, zatwierdzonych przez komunistyczne władze, a jako przedmiot obowiązkowy pojawił się język rosyjski.

W dniu 19 września 1966 roku podjęto decyzję o budowie nowej szkoły w Chełmcu. Termin budowy wyznaczono na 26 czerwiec 1967 rok. Wmurowano wtedy Akt Erekcyjny pod budowę

utworzono Zbiorcze Szkoły Gminne i placówka w Chełmcu dołączyła do takich szkół.

W 1989 roku Polska odzyskała swoją wolność i niezależność. Zmiany polityczne w kraju wpłynęły również na zmiany programów szkolnych i reorganizację całego szkolnictwa.

W 1999 roku, w związku z reformą polskiej oświaty, w szkole w Chełmcu utworzono gimnazjum i powołano do życia Zespół Szkół w Chełmcu.

Obecnie Zespół Szkół w Chełmcu imieniem Mikołaja Kopernika jest dużą i bardzo dobrze funkcjonującą placówką.

Wcześniej szkołą kierowali:

1967 – 1973 Jan Nowak

1974-1975 Krystyna Salamon

1975 – 1979 Stanisław Świdorski

1979 – 1984 Barbara Pasiut

1984 – 1989 Julian Kozak

1989 – 2013 Stanisław Mrzygłód

Od 1 września 2013 roku obowiązki dyrektora Zespołu Szkół w Chełmcu sprawuje Krzysztof Groń.

Dziś szkoła w Chełmcu posiada: 27 sal lekcyjnych, w tym 12 pracowni przedmiotowych (2 historyczne, 2 geograficzne, 2 matematyczne, 2 komputerowe, biologiczną, fizyczną, chemiczną, językową), a także bibliotekę, świetlicę i stołówkę.

Opracowała mgr Monika Żytkowicz